

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตร 1 ปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรกเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาในหลักสูตรนี้ ประการที่สอง เพื่อศึกษาพฤติกรรม การรับรู้ข้อมูล และทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร โดยการศึกษานี้ได้เลือกศึกษานักศึกษาชั้นปีสุดท้ายจากคณะต่างๆ ที่ไม่มีภาระผูกพันใดๆกับ ทางสถาบันการศึกษา หลังจากจบการศึกษาแล้ว โดยได้ทำการเลือกสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา 6 แห่ง ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดเชียงใหม่ การรวบรวมข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 377 ตัวอย่างและการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในเชิงลึก โดยผลการศึกษามีดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากข้อมูลทางสถิติพบว่าเพศชายมีส่วนร่วมการเลือกมากกว่าเพศหญิง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 22 ปี มีส่วนการเลือกมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 23 ปี ในด้านสถาบันการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยพายัพ มีส่วนการเลือกมากที่สุด คือ ร้อยละ 49 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร้อยละ 45.2 และมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นอันดับที่สามโดยมีส่วนร้อยละ 35.8 จากจำนวนตัวอย่างของแต่ละสถาบันการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ ส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาที่ไม่สามารถผ่านการสอบเอนทรานซ์เข้ามาเรียนในระดับปริญญาตรีใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้กระจายไปยังสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะ มหาวิทยาลัยพายัพ และ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อย่างไรก็ตาม นักศึกษากลุ่มนี้ยังคงมีความคาดหวังที่จะได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนั้นจึงมีความสนใจในหลักสูตรดังกล่าวมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

ในด้านคณะและสาขาวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในคณะและสาขาวิชาที่มีส่วนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ตั้งแต่ร้อยละ 50 ประกอบด้วย สาขาวิชาการตลาด คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ในส่วนของวิชารองพบว่ากลุ่มที่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้มีส่วนของการศึกษาวิชารองในสายวิชาพาณิชยศาสตร์มากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลือกหลักสูตรนี้

ด้านอาชีพครอบครัวของกลุ่มที่เลือกหลักสูตรนี้ มีสัดส่วนของครอบครัวที่ประกอบธุรกิจหรือมีกิจการของตนเองมากกว่ากลุ่มที่ไม่เลือกหลักสูตรนี้เพียงเล็กน้อย

ด้านรายได้ของครอบครัวพบว่า กลุ่มที่เลือกหลักสูตรนี้ร้อยละ 31.8 มีรายได้ตั้งแต่ 20,001 - 30,000 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 23.4

การศึกษาในด้านพฤติกรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิต ผู้จัดทำได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านวิชาการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ส่วนใหญ่ มีการใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้นอกเหนือจากเวลาเรียนน้อยกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลือกรวมทั้งด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษานอกเวลาเรียนก็มีสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เลือก ซึ่งข้อมูลสองส่วนนี้มีความสอดคล้องกัน

ส่วนที่ 2 ด้านสันตนาการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกหลักสูตรนี้ ส่วนใหญ่มีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมทางสันตนาการมากกว่ากลุ่มที่ไม่เลือก รวมทั้งกิจกรรมมีความหลากหลายกว่า ในด้านค่าใช้จ่ายพบว่า กลุ่มที่ตัดสินใจเลือกหลักสูตรนี้มีค่าใช้จ่ายในการสันตนาการมากกว่ากลุ่มที่ไม่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้เช่นกัน

จากการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ทำให้เราสามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในรูปแบบ การดำเนินชีวิตสามารถนำมาพิจารณาได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ มีการใช้ชีวิตที่เปิดกว้างต่อการทำกิจกรรมและการเข้าสังคม มีการใช้จ่ายเงินเป็นต้นทุนในการเข้าสังคมที่สูงกว่าอีกกลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังว่าหลักสูตรนี้จะเป็นการลดต้นทุนค่าเสียโอกาสในการศึกษาเป็นระยะเวลานานๆ ในส่วนของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลือก อาจกล่าวได้ว่า เป็นกลุ่มที่มีความสนใจในด้านวิชาการและมีการทุ่มเทเวลาและใช้จ่ายเงินไปกับการศึกษาทางด้านวิชาการมากกว่า โดยตัดการทำกิจกรรมสันตนาการบางอย่างออกไป และมีความคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

จากผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ 12 ตัวที่คาดว่าจะจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้โดยใช้แบบจำลองโลจิส ผลปรากฏว่ามี ตัวแปรอิสระเพียง 4 ตัว ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

1. ความสนใจในวิชาเศรษฐศาสตร์ อธิบายว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในวิชาเศรษฐศาสตร์ จะทำให้กลุ่มตัวอย่างนั้นมีแนวโน้มที่จะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้

2. ความพอใจในระยะเวลาการศึกษา 1 ปี อธิบายว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีความพอใจในระยะเวลาการศึกษา 1ปี กลุ่มตัวอย่างก็มีแนวโน้มที่จะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้

3. การมีที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ อธิบายว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ก็มีโอกาสดังกล่าวที่กลุ่มตัวอย่างนั้นจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้

4. ความคาดหวังที่จะสำเร็จการศึกษาในระยะเวลา 1 ปี อธิบายว่า หากกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่า จะสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในเวลา 1 ปี กลุ่มตัวอย่างนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจและข้อมูลที่น่าสนใจของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการและวางแผนนโยบายต่างๆ ซึ่งข้อเสนอแนะโดยสังเขปมีดังนี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพบว่า คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง ผู้ที่ทราบข้อมูลของหลักสูตรมักจะทราบจากการบอกต่อกันมาและเป็นการรับรู้ข้อมูลแบบผิวเผิน ทำให้เกิดการสื่อความที่ผิดพลาดและไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของหลักสูตร เกิดทัศนคติที่ผิดและนำไปสู่ความไม่น่าเชื่อถือ จึงควรมีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก มีการแจ้งวัตถุประสงค์ที่แท้จริงรวมทั้งการเน้นย้ำจุดยืนของหลักสูตรและของคณะเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันและความน่าเชื่อถือต่อบุคคลภายนอก

ในการประชาสัมพันธ์ควรมีการระบุค่าธรรมเนียมและการผ่อนจ่ายที่ชัดเจน รวมทั้งในอนาคต ควรมีการอนุญาตในการผ่อนผันการชำระค่าธรรมเนียมในบางกรณี

กลุ่มเป้าหมายส่วนมาก เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังว่าจะสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทางปฏิบัติหรือในชีวิตจริง ดังนั้นคณะควรมีการทบทวนเป้าหมายของหลักสูตร เช่นการเพิ่มการเรียนการสอนในด้านวิชาชีพให้มากขึ้นหรือมีทางเลือกทางการศึกษาให้มากขึ้น เช่น การเพิ่มจำนวนวิชาให้มีความหลากหลาย มีการจัดอบรมสัมมนารวมทั้งการเชิญวิทยากรที่ทรงคุณวุฒิมาทำการอบรมเพิ่มเติมทั้งในเชิงวิชาการและ วิชาชีพ หรือ การฝึกงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง

ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมการให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ เช่นการเป็นเจ้าภาพในงานประชุม การสัมมนาทางวิชาการ การทำงานวิจัย โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาหรือนักเรียนจากสถาบันต่างๆและบุคคลทั่วไปในภาคเหนือ เพื่อให้เกิดความสนใจในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และตระหนักในบทบาทของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้สนใจส่วนมากมีความคาดหวังว่าจะสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในระยะเวลา 1 ปี จึงควรมีการแสดงตัวเลขผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีในการประชาสัมพันธ์

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ อาจมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอื่นๆ ที่ผู้ศึกษามีได้นำมารวมไว้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการนำแนวคิดด้านประชากรศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์มาประกอบการศึกษาเพื่อหาปัจจัยอื่นๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และนำไปสู่การศึกษาในเชิงลึกต่อไป
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายให้มีความชัดเจน สามารถแยกแยะพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายออกจากกลุ่มตัวอย่างทั่วไปได้ชัดเจน และเข้าใจทัศนคติ ความคิดเห็น และความสนใจ ของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างลึกซึ้ง
3. ควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ เพื่อที่จะได้ศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายได้กว้างและหลากหลายขึ้น
4. ควรมีการศึกษาในเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร จากนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ และนำการศึกษานั้นมาเปรียบเทียบกับเป็นแบบประเมินหลักสูตรต่อไป